

VIIANGIN RAJAVARTIOASEMA

(06/1921 – 1.1.1992)

Viiangin kylä sijaitsee Suomussalmella lähes sen itäisimmässä kolkassa. Valtakunnan rajalle kylältä on matkaa lyhimmillään Pyttyniemestä n. 1km.

Viiangin alueelle saapui ensimmäinen rajaa valvova ryhmä vapaussodan aikana 1918. Ryhmä oli Viiangissa kapt Malmin retkikunnan saapumiseen saakka. Malmin retkikunta piti Viiangin aluetta tukikohtanaan retkellään Vienan Karjalaan. Malmin retkikunta vetäytyi Suomen n puolelle v 1918 lopulla pääosin Raatteen kautta. Retkikunnalta jäi alueelle runsaasti materiaalia, jota kenttävartio pystyi jonkin verran käyttämään, mm. vaatteita. Retkikunnan varasto sijaitsi ns. Särkänpolven pohjoispuolella n. 3 km päässä Pyttyniemestä.

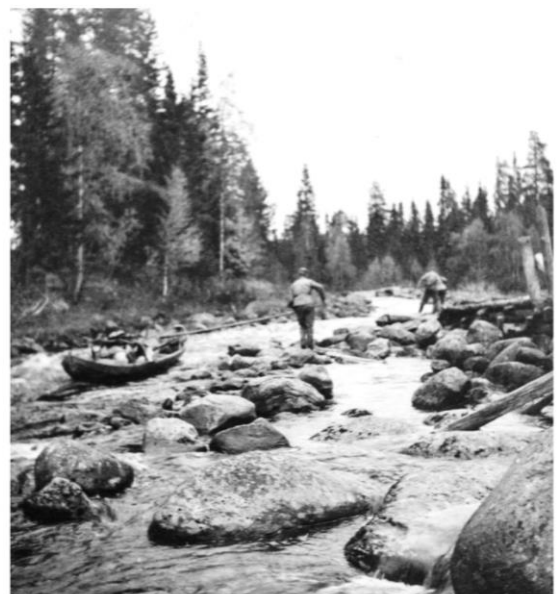
Malmin retkikunta rakensi 1 – johtolinjan Raatteesta Viiankiin kasvaviin puihin. Linja oli myös vartion käytössä. Linjan paikalle rakennettiin myöhemmin 2 – johtolinja pylväiden varaan. Puhelinlinja Viiangin ja Raatteen välillä oli käytössä talvisotaan saakka.

Kesällä 1921 perustettiin Viiangin Malahvianvaaralle Hyryn kenttävartio Edvin Kinnusen taloon. Alkuvaiheessa käytössä oli vain yksi huone, jonka läpi talon siviiliasukkaat kulkivat. Tiestö puuttui alkuaikoina käytännössä kokonaan. Tieyhteys vartiolle saatiin vasta 1950 luvun alussa. Liikenne ja huolto tapahtuivat v 1952 saakka Viiangin vesistöä pitkin Vuokkijärveltä. Huollon kuljettaminen Suomussalmelta PSP:lta saattoi kestää 2–3 vrk. Miehistö käytti useimmiten jalkaisin reittiä Aittojärven ja Kaartojärven kautta Raatteen kenttävartiolle.

Itä-Karjalan kansannousun aiheuttama pakolaisten liike 1921–1922 vaikutti myös Hyryn kenttävartion toimintaan.

Viiangin vartio Pyttyniemessä 1934

Huoltokuljetus matkalla Viiankiin

V 1924–1925 alettiin rakentaa kenttävartiolle omaa rakennusta Pyttyniemeen. Rakentaminen oli hidasta huonoista kuljetusyhteyksistä johtuen. Rakennus valmistui lopulta v 1927 ja vartio nimeksi tuli Viiangin kenttävartio. Rakennukseen tuli miehistötupa, toimisto ja keittiö. V 1932 saatiin vartiolle radio.

YH:n alkaessa 1939 Viiangin vartio vedettiin Hyryn taloihin samaan aikaan alueelle tulleen vänr Pentikäisen joukkueen kanssa. Vasamaniemeen jätettiin aliupseeripartio. Malahvian ja Hyryn talot sekä vartio poltettiin omien joukkojen toimesta tammikuun 1940 aikana, koska puna-armeijan havaittiin niitä käyttävän.

Talvisodan päätyttyä alkoivat alueella puolustuksessa olevat joukot rakentaa taloa Palojärven rantaan. Talo valmistui v 1940 lokakuun alussa. Talo tehtiin käytännössä ilman lupaa. Luvatonta rakentamista joutui Suomussalmen komppania selvittämään vielä jatkosodan jälkeenkin. Rakennukseen tehtiin miehistötupa, toimisto ja keittiö. Rakennuksen toisen päähän valmistui joukkueenjohtajalle asunto. Vartiosta tuli Siirtolan vartio. Siirtolasta oli puhelinyhteys Vänkään.

Jatkosodan aikana v 1943 Malahvian, Viiangin ja Hyryn kylien asukkaat joutuivat venäläisten partisaanien iskujen kohteeksi. Kylän asukkaita yli 20 menehtyi ja useita haavoittui.

Viiangin suunnalla jatkui rajanvartiointi toiminta Siirtolasta käsin lokakuun alusta 1948 alkaen. Vuosien 1952–1953 vaihteessa aloitettiin uuden vartion rakentaminen Vasamaniemeen. Vasamaniemessä oli vielä 1920 – luvulla kruunun torppa, jonka isäntä pakeni Neuvostoliittoon marraskuun alussa 1925. Perhe meni perässä kaksi vuotta myöhemmin. Alkuun majoitus oli komentopaikalta tuodussa parakissa ja osin siviilitalossa. Vartio valmistui metsähallituksen hallintaan siirtyneelle tontille joulukuussa 1953.

Siirtolan vartio syyskuussa 1940

Siirtolan vartion miehistötupa 1940

Viiangin v 1952 valmistunut vartioasema 1970 –luvulla ja 1980 –luvulla

Linja-auto alkoi kulkea Viiangin suunnalla v 1962 alusta. Myymäläauto kävi vartiolla v 1962–1973 helpottaen vartio elämää. Huhtikuussa 1963 asennettiin vartiolle kaasuvälöt. V 1967 vartiorakennus peruskorjattiin ja syyskuun alussa vartiolle asennettiin aggregaatti. Vartiolla siirryttiin sähkövalojen käyttöön. Marraskuun alussa vartiolle saatiin televisio.

Keväällä 1968 alettiin rakentaa valvontatornia Kankivaaraan rm 710 lähelle. Torni valmistui syksyyn mennessä. Viiangin vartion rajaosuudella oli käytössä Kivijärven partiomaja rm 706 (1950, purettu, uusi maja 1982).

Valtakunnan sähköverkkoon Viiangin vartio liitettiin 25.9.1975. V 1978 vartio sai käyttöönsä ensimmäisen moottorikelkan. V 1979 peruskorjattiin vartion rantasauna. Keväällä 1981 alkoi uuden talousrakennuksen rakentaminen. Saman vuoden elokuussa räjäytettiin vanha Kankivaaran valvontatorni ja aloitettiin uuden terästornin rakentaminen.

V 1952 valmistuneen vartiorakennuksen toinen peruskorjaus käynnistyi syyskuussa 1984. Peruskorjattuihin tiloihin muutettiin maaliskuussa 1985.

Viiangin vartio lakkautettiin 1.1.1992. Sijainti 64° 46' 31.57", 30° 01' 44.83"